

I. Informacja o działalności Banku Spółdzielczego w Kielcach poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 za dany rok obrotowy.

Bank Spółdzielczy w Kielcach nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

II. Informacja o stopie zwrotu z aktywów obliczonej jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej.

Według stanu na 31 grudnia 2015 r. obliczonej jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej, stopa zwrotu z aktywów ROA netto wyniosła 0,11 %. Średnia wartość tego parametru dla sektora banków spółdzielczych na dzień 31.12.2015 r. wyniosła 0,53 %.*

* Informacja o sytuacji banków spółdzielczych i zrzeszających w 2015 r. - Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Warszawa, maj 2016 r.

III. Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

1. System zarządzania.

1) System zarządzania, stanowi wewnętrzny instrument Banku mający zapewnić bezpieczeństwo prowadzonej przez Bank działalności, w szczególności bezpieczeństwo zgromadzonych w nim środków.

2) Celem systemu zarządzania jest wspomaganie prawidłowego, efektywnego i skutecznego kierowania Bankiem przez jego Organy.

3) Strategia działania Banku Spółdzielczego w Kielcach stanowi wsparcie dla systemu zarządzania Bankiem poprzez określenie strategicznych celów realizowanych przez Bank jako kryterium przy podejmowaniu decyzji i wyborze najlepszych rozwiązań.

Z uwagi na fakt, iż działalności bankowej nieodłącznie towarzyszy ryzyko, co wpływa na niepewność osiągnięcia założonych celów, Bank dokonuje integracji systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w ramach kompleksowego systemu zarządzania Bankiem.

2. System zarządzania ryzykiem.

1. W Banku istnieje zorganizowany i sformalizowany system zarządzania ryzykiem. Proces zarządzania ryzykiem prowadzony jest na podstawie pisemnych strategii polityk oraz procedur przyjętych przez Zarząd Banku. Strategie i polityki zatwierdzane są Przez Radę Nadzorczą Banku.

2. Rada Nadzorcza zatwierdza poziom akceptowanego przez Bank ryzyka zawarty w funkcjonującym systemie limitów oraz fundamentalne regulacje dotyczące procesu zarządzania ryzykiem. Zarząd Banku jest odpowiedzialny za opracowanie i wdrożenie strategii i polityk zarządzania ryzykiem, a ponadto za wdrożenie i prawidłowe funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem, w tym zapewnienie stosownych narzędzi. Zarząd Banku dokonuje okresowej weryfikacji tego systemu celem dostosowania do zmieniającego się otoczenia jak i zmian profilu ryzyka Banku.

3. Proces zarządzania ryzykiem bankowym obejmuje:

a) identyfikację ryzyka,

b) pomiar ryzyka,

c) zarządzanie ryzykiem – podejmowanie decyzji dotyczących akceptowanego poziomu ryzyka, planowanie działań, wydawanie rekomendacji i zaleceń, tworzenie procedur i narzędzi wspomagających,

d) monitorowanie – stały nadzór nad poziomem ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka,

e) raportowanie – cykliczne informowanie Kierownictwa o skali narażenia na ryzyko i podjętych działaniach.

4. Dla realizacji określonych w punkcie 3 etapów zarządzania ryzykiem istnieje spójny, weryfikowany cyklicznie system regulacji wewnętrznych, w tym system limitów oraz zasady zarządzania ryzykiem. Regulacje wewnętrzne podlegają okresowej weryfikacji, tak by dostosowywać je do zmian profilu ryzyka Banku oraz zmian otoczenia regulacyjnego i gospodarczego.

5. Bank dokonuje podziału ryzyk na ryzyka istotne i nieistotne. Ryzyko istotne objęte są szczególnym nadzorem ze strony Banku. Zidentyfikowane ryzyka objęte są procesem zarządzania adekwatnym do jego możliwego wpływu na bezpieczeństwo Banku.

Do ryzyk istotnych Bank zalicza:

a) ryzyko kredytowe i koncentracji,

b) ryzyko płynności,

c) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,

d) ryzyko walutowe,

e) ryzyko operacyjne,

f) ryzyko kapitałowe

g) ryzyko braku zgodności.

6. W celu ograniczania ryzyka w Banku funkcjonuje system limitów wewnętrznych. Określono w szczególności zasady monitorowania limitów oraz postępowania w przypadku przekroczenia limitów. Limity dostosowane są do skali i złożoności prowadzonej przez Bank działalności. Struktura i wysokość limitów podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku po uprzednim przyjęciu przez Zarząd Banku.

7. W Banku działa system sprawozdawczości wewnętrznej którego zadaniem jest informowanie kierownictwa Banku o poziomie ryzyka. W systemie tym zdefiniowano rodzaje, zakres, terminy oraz schemat obiegu informacji zarządczej. Wszystkie ryzyka uznane za istotne zostały objęte systemem informacji zarządczej. Zakres i częstotliwość raportowania dostosowane były do skali narażenia Banku na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podjęcia decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na dane ryzyko.

8. Funkcjonujący system zarządzania ryzykiem wsparty jest o strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego przez Bank ryzyka.

9. W procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

a) Rada Nadzorcza Banku,

b) Zarząd Banku,

c) Komitet ds. Ryzyk Bankowych,

d) Komitet Kredytowy,

e) Komitet Zarządzania Ryzykiem Braku Zgodności,

f) Zespół ds. Analiz i Ryzyk,

g) Zespół Kontroli i Audytu Wewnętrznego,

h) Pozostali pracownicy Banku.

W regulacjach wewnętrznych Banku określono zakres kompetencji, zadań i odpowiedzialności poszczególnych uczestników procesu zarządzania ryzykiem.

10) Ze względu na nieistotne znaczenie systemowe, Bank Spółdzielczy w Kielcach nie tworzył w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka, o którym mowa w art. 9cb Ustawy Prawo bankowe.

11) W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadzał testy warunków skrajnych. Testy opierały się na założeniach zapewniających rzetelną ocenę ryzyka. Testy warunków skrajnych przeprowadza się dla ryzyk uznanych za istotne. Testy stanowią kalkulacje lub analizy wpływu zdarzeń szokowych na sytuację ekonomiczną Banku oraz zdolność Banku do realizowania procesów biznesowych.

12) W Banku funkcjonuje proces szacowania i oceny adekwatności kapitału wewnętrznego. Regulacje z nim związane podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku. Celem procesu jest monitorowanie adekwatności poziomu kapitałowego Banku. W roku 2015 proces szacowania kapitału wewnętrznego podlegał stosownemu przeglądowi.

13) Bank Spółdzielczy w Kielcach podejmował i podejmuje działania zmierzające do poprawy jakości zarządzania ryzykiem i podnoszenia efektywności działalności Banku przy zachowaniu bezpieczeństwa jego działania.

14) Sytuację Banku na dzień 31.12.2015 roku charakteryzują następujące wskaźniki dotyczące płynności i adekwatności kapitałowej:

a) wskaźnik pokrycia wpływów netto (LCR) – 298%,

Zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt. a) i b) Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10. 10. 2014 r. uzupełniające rozporządzenie PEiR (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych, wskaźnik do 31.12.2015 r. powinien wynosić min. 60%.

b) łączny współczynnik kapitałowy – 13,13%

Zgodnie z zaleceniem Komisji Nadzoru Finansowego przekazany bankom, do dnia 31.12.2015 r. współczynnik ten powinien wynosić min. 12%.

3. System kontroli wewnętrznej.

1. W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do wielkości i profilu ryzyka oraz stanowi podstawę bezpiecznego i stabilnego prowadzenia działalności.

2. Kontroli wewnętrznej podlegają wszystkie obszary działalności Banku.

3. Celem kontroli wewnętrznej funkcjonalnej jest:

1) zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania Banku;

2) badanie i ocena prawidłowości realizowanych zadań, sprawności organizacyjnej,

3) badanie zgodności działania poszczególnych jednostek i komórek organizacyjnych Banku z obowiązującymi procedurami, limitami i przepisami, a także badanie spójności wewnętrznych uregulowań;

4) ustalanie przyczyn i skutków występujących nieprawidłowości i osób za nie odpowiedzialnych;

5) zabezpieczanie przed ryzykiem i nieprawidłowościami w przyszłości.

4. Kontrola wewnętrzna jest podstawowym sposobem sprawdzenia i zapewnienia prawidłowej realizacji zadań Banku wykorzystywanym do organizacji i zarządzania działalnością Banku.

5. Nadzór nad funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej sprawuje Zarząd Banku.

6. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu kontroli wewnętrznej Banku oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

7. Kontrola wewnętrzna obejmuje dwa niezależne obszary:

a) kontrolę wewnętrzną funkcjonalną - sprawowaną przez:

- każdego pracownika w zakresie jakości i poprawności wykonywanych przez niego czynności,

- bezpośredniego przełożonego pracowników,

- przez zespół kontroli,

b) audyt przeprowadzany przez pracowników Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

8. W zakresie mechanizmów kontroli wewnętrznej w Banku funkcjonują w szczególności:

a) zasady polityki, regulaminy, instrukcje i procedury/metodyki obejmujące wszystkie obszary działalności, przyczyniające się do realizacji założeń strategii Banku,

b) zasady, metody i techniki identyfikacji, pomiaru, monitorowania, oceny i kontrolowania poszczególnych rodzajów ryzyka,

- c) ustanowione limity ostrożnościowe ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku, wraz z zasadami ustalania ich poziomu, monitorowania, aktualizowania, postępowania w przypadku przekroczeń,
- d) zasady funkcjonowania wewnętrznego systemu sprawozdawczości zarządczej,
- e) kontrola działalności na poszczególnych szczeblach wykonywana przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez bezpośredniego przełożonego, mająca na celu weryfikację jakości i poprawności realizowanych w Banku zadań.
9. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank identyfikuje i ocenia ryzyko bankowe. Proces efektywnej oceny ryzyka obejmuje:
- a) określenie rodzaju i poziomu ryzyka, na które narażony jest Bank,
- b) analizę czynników wewnętrznych i zewnętrznych, które mogą niekorzystnie wpłynąć na poziom ryzyka,
- c) określenie możliwości Banku w ograniczaniu skutków zaistniałych zdarzeń podwyższających poziom ryzyka oraz w zapobieganiu wystąpieniu takich zdarzeń w przyszłości,
- d) wskazanie, w jakim zakresie i z jaką częstotliwością Bank powinien kontrolować określone rodzaje ryzyka,
- e) określenie, które elementy ryzyka podlegają ocenie jakościowej, a które ocenie ilościowej,
- f) wyznaczanie limitów poziomu ryzyka oraz kontrola ich przestrzegania.

IV. Opis polityki wynagrodzeń.

1. Bank posiada opracowaną przez Zarząd Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, która określa zasady ustalania, wypłacania i monitorowania zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Kielcach.
2. Raz na 3 lata, w okresie od 30 kwietnia do 30 czerwca, Rada Nadzorcza dokonuje oceny wpływu Polityki na działalność Banku oraz w miarę potrzeb i zmieniającego się stanu prawnego dokonuje jej aktualizacji.
3. Do stanowisk kierowniczych w rozumieniu Uchwały nr 258/2011 KNF nie zalicza się w Banku osób, które nie mają istotnego wpływu na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Kielcach .
4. Za istotny wpływ na profil ryzyka Banku uznaje się możliwość podejmowania jednoosobowych decyzji finansowych w kwocie przekraczającej 2% funduszy własnych Banku.
5. W Banku wszystkie istotne decyzje są podejmowane przez Zarząd Banku. Pracownicy nie posiadają pełnomocnictw do jednoosobowego podejmowania decyzji finansowych w wysokości przekraczającej 2% funduszy własnych Banku.
6. Do stanowisk kierowniczych w Banku po uwzględnieniu powyższych uwarunkowań w zakresie stosowania w/w Polityki zalicza się wyłącznie członków Zarządu Banku.
7. Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze składa się z wynagrodzenia stałego tj. wynagrodzenie zasadnicze i dodatkowe, zgodnie z Regulaminem wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Kielcach, i wynagrodzenia zmiennego tj. premii. Do wynagrodzeń zmiennych nie zalicza się nagród jubileuszowych, odpraw rentowych i emerytalnych a także innych świadczeń wypłaconych na podstawie przepisów ustawowych.
8. Wynagrodzenie zmienne (premie uznaniowe) przyznawane i wypłacane są Członkom Zarządu w okresach kwartalnych. Wysokość wynagrodzenia zmiennego (premie uznaniowe) ustala Rada Nadzorcza biorąc pod uwagę nakład pracy osób zajmujących stanowiska kierownicze oraz sytuację ekonomiczną Banku. Wynagrodzenia zmiennego nie przyznają się lub zmniejsza się je proporcjonalnie za okres w którym Bank prowadzi działalność ze stratą.
9. Łączna kwota wypłaconej premii uznaniowej osobom zajmującym stanowiska kierownicze (Członkom Zarządu) w Banku za dany rok nie może przekroczyć wraz z narzutami 2% Funduszy własnych Banku.
10. Uwzględniając zapisy § 57 uchwały 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 04 października 2011r. Pozwalające na zastosowanie zasady proporcjonalności, wypłata wynagrodzenia zmiennego podlega odroczeniu gdy kwota wypłaconych premii uznaniowych osobom zajmującym stanowiska kierownicze za dany kwartał przekracza 0,5% funduszy własnych Banku.
11. W przypadku przekroczenia przez zmienne składniki wynagrodzeń progu 0,5% funduszy własnych Banku, 40% wynagrodzenia zmiennego wypłacane jest po zakończeniu okresu oceny za jaki to wynagrodzenie przysługuje przy czym wypłata następuje nie wcześniej niż w ciągu 3 lat w równych ratach rocznych płatnych z dołu.
12. Stosując zasadę proporcjonalności Bank wypłaca całość przyznanej premii dla Członków Zarządu po przyznaniu przez Radę Nadzorczą.
13. Oceny efektów pracy Członków Zarządu w Banku dokonuje Rada Nadzorcza.
14. Ocena efektów obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnane w ostatnich trzech latach:
- 1) zysk netto,
  - 2) zwrot z kapitału własnego (ROE),
  - 3) jakość portfela kredytowego,
  - 5) łączny współczynnik kapitałowy.
- Oceni podlega stopień wykonania w/w wskaźników w odniesieniu do planów finansowych w poszczególnych latach oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii Banku za dany okres.
15. Łączna kwota wypłaconego wynagrodzenia zmiennego (premii uznaniowej) osobom zajmującym stanowiska kierownicze (Członkom Zarządu) w Banku za lata 2013, 2014 i 2015 nie przekroczyła 2% funduszy własnych Banku.

W 2015r. nie wypłacono premii uznaniowej osobom zajmującym stanowiska kierownicze w Banku (Członkom Zarządu).

V. Informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń.

Bank Spółdzielczy w Kielcach nie jest Bankiem istotnym w rozumieniu art. 3 pkt 35 Ustawy Prawo bankowe, w związku z tym w Banku nie powoływano komitetu do spraw wynagrodzeń, o którym mowa w art. 9 cb Ustawy Prawo bankowe.

VI. Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku Spółdzielczego w Kielcach wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

1. Członkowie Zarządu podlegają ocenie odpowiedniości, uwzględniającej kryteria dotyczące reputacji oraz kompetencji (kwalifikacje, doświadczenie zawodowe, właściwość postawy wobec pełnionej funkcji).
2. Zasady wyboru Członków Zarządu i ocen zostały sformalizowane w następujących procedurach wewnętrznych:
- 1) „Polityka doboru i oceny kwalifikacji członków organów zarządzających oraz osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Kielcach”,
  - 2) „Regulamin działania Zarządu Banku Spółdzielczego w Kielcach”.
3. W dniu 06 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza Banku dokonała oceny indywidualnej członków Zarządu Banku oraz kolegiальной Zarządu Banku za rok 2015. Na ocenę indywidualną członków Zarządu składała się ocena reputacji i kompetencji, natomiast przy ocenie kolekitywnej Zarządu ocena zarządzania Bankiem oraz ocena reputacji Banku, jako pochodnej działań członków Zarządu. Po dokonanej analizie informacji zawartych w oświadczeniach poszczególnych członków Zarządu i ocenie Członków Zarządu, oraz biorąc pod uwagę wyniki działalności Banku Spółdzielczego w Kielcach w 2015r. Rada Nadzorcza zawnioskowała do Zebrania Przedstawicieli o udzielenie wszystkim członkom Zarządu absolutorium, a Zebranie Przedstawicieli w dniu 28 kwietnia 2016r. je udzieliło.
4. Członkowie Rady Nadzorczej powoływani są zgodnie z przepisami prawa przez Zebranie Przedstawicieli.
5. Członkowie Rady Nadzorczej podlegają ocenie odpowiedniości, uwzględniającej kwalifikacje, doświadczenie i reputację. Oceny odpowiedniości dokonuje Komisja ds. odpowiedniości składająca się z 3 przedstawicieli wybranych przez Zebranie Przedstawicieli. Oceni odpowiedniości podlega każdy z kandydatów/członków Rady Nadzorczej oraz sama Rada Nadzorcza, jako organ kolegialny.
6. Zasady wyboru Członków Rady Nadzorczej i ocen sformalizowano w następujących procedurach wewnętrznych:
- 1) Regulamin wyborów członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Kielcach ,
  - 2) „Polityka doboru i oceny kwalifikacji członków organów zarządzających oraz osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Kielcach”,
  - 3) Regulamin działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Kielcach.
7. W dniu 14 kwietnia 2016 r. Komisja ds. Odpowiedniości wybrana przez Zebranie Przedstawicieli Banku dokonała oceny indywidualnej członków Rady Nadzorczej oraz kolekitywnej Rady Nadzorczej. Na ocenę indywidualną członków Rady Nadzorczej składała się ocena reputacji i kompetencji, natomiast przy ocenie kolekitywnej Rady Nadzorczej ocena sprawowania funkcji nadzorczych oraz ocena reputacji Banku, jako pochodnej działań członków Rady Nadzorczej.
- Komisja Odpowiedniości po dokonanej analizie informacji zawartych w oświadczeniach poszczególnych członków Rady Nadzorczej i weryfikacji kwalifikacji członków Rady Nadzorczej jak i po ocenie właściwości postawy wobec pełnionej funkcji stwierdziła, że poszczególni Członkowie Rady Nadzorczej dają rękojmię ostrożnego i stabilnego sprawowania nadzoru nad zarządzaniem Bankiem oraz posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji czynności nadzorczych, a także ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku. Rada Nadzorcza jako organ posiada kwalifikacje niezbędne do sprawowania funkcji nadzorczych w Banku Spółdzielczym w Kielcach. Rada na bieżąco nadzoruje prace Zarządu.
8. Bank zapewnił środki niezbędne do przygotowania członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku do pełnienia przez nich funkcji, w szczególności środki niezbędne do ich szkolenia.
9. Wymogi określone w art. 22 aa ustawy Prawo bankowe zostały przez wszystkich Członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku spełnione. Przeprowadzona ocena odpowiedniości była pozytywna, wszyscy członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu dawali rękojmię należytego wykonywania powierzonych im obowiązków.

INFORMACJA WYNIKAJĄCA Z ARTYKUŁU 111B USTAWY PRAWO BANKOWE

Wykaz przedsiębiorców, którym Bank powierzył wykonywanie czynności w ramach outsourcingu:

- Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.,
- IT BPS sp. z o.o.,
- Blue Media S.A.,
- SoftNet Sp. z o.o.,
- Świętokrzyski Fundusz Poręczeniowy,